

Overførselssagen 2013-14

17. marts 2014

Daginstitutionskøkkener – (18,2 til 88,2 mio. kr.)

I forbindelse med implementering af madordninger i daginstitutionerne har det været en målsætning at sikre størst mulig grad af egenproduktion lokalt i daginstitutionerne frem for at tilbyde en madordning baseret på en cateringløsning. Mulighederne for dette har været meget forskellige i de enkelte institutioner, fordi en stor del af institutionerne har haft en begrænset køkkenkapacitet, ligesom der har været et stort vedligeholdelsefterslæb på køkkenerne.

Der har med budget 2009 og 2010 været bevilget anlægsmidler (i alt 83,0 mio. kr.) til at rette op på disse forhold, og resultatet har været væsentligt forbedrede køkkenforhold i en lang række institutioner. Udover 45 gennemgribende ombygninger er der gennemført større og mindre tilpasninger i 275 institutionskøkkener for disse midler.

Der er dog stadig en række institutioner med utidssvarende køkkenforhold, som begrænser eller umuliggør egenproduktion af mad.

Forvaltningen har sommeren 2012 afdækket omfanget samt vurderet behovet for anlægsmidler til at løfte de resterende køkkener til en tidssvarende standard. Resultatet blev fordelt i tre kategorier, som blev benævnt A-B-C.

Kategori A

Der blev med aftalen 'Fremgang i Fælleskab' forår 2013 bevilget 15,8 mio. kr. til yderligere 15 gennemgribende ombygninger. Disse er nu i under udførelse, - flere er færdige, og de sidste ombygges primo 2014.

Kategori B.

Der er tale om 13 byggesager, som ikke er opstartet med møder og projektforslag, men de berørte institutioner er bekendt med ombygningsplanerne, som har været kommunikeret tidligere.

Bevillingsbehov: 18,2 mio. kroner (skøn).

Kategori C.

Der er tale om ca. 50 køkkener, hvor der er konstateret et behov for istandsættelse og/eller ombygning, for at muliggøre (fortsat) egenproduktion. Disse køkkener indgik i de oprindelige ombygningsplaner, som blev indstillet til budget 2010, men som ikke kunne rummes indenfor den bevilgede anlægsramme og derfor blev udsat på ubestemt tid.

Bevillingsbehov: 70,0 mio. kroner (skøn).

Eksekveringsparat?

	JA / NEJ
Udvalgsbehandlet	NEJ
Kan igangsættes uden yderligere udvalgsbehandling	NEJ

Kategori 'lille-C'.

10 af institutionerne i kategori C har aktivt meldt til Børne- og Ungdomsforvaltningen, at de har et stort ønske om at kunne tilbyde madordning baseret på egenproduktion. Der er tale om institutioner, som meget aktivt arbejder for selv at kunne tilbyde en forbedret madordning. Såfremt der ikke vil kunne findes anlægsmidler til at dække hele kategori C, kan det overvejes at imødekomme disse 10 institutioners behov.

Bevillingsbehov: 14,0 mio. kroner af ovenstående 70,0 mio. kr.

De økonomiske konsekvenser

De samlede økonomiske konsekvenser fremgår af tabel 1.

Tabel 1. Anlægsudgifter og afledte serviceudgifter

1.000 kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016	2017	*
<i>Anlæg:</i>					
Kategori B	18,2				
Kategori C	70,0				
Anlægsudgifter i alt	88,2				
Heraf til KEjd					
<i>Afledte serviceudgifter:</i>					
- Vedligehold og drift	0,0				
-					
Afledte serviceudgifter i alt					

Note: *-markeringer betyder at bevillingen i 2014 ønskes givet som anlægsbevilling ved budgetårets start.

Tidsangivelse

Umiddelbart efter vedtagelsen vil opgaven kunne bestilles hos Københavns Ejendomme, idet det allerede er kortlagt, hvilke institutioner som skal have ombygget køkkenet i de enkelte kategorier. Idet der er tale om fortsættelse af en eksisterende opgave, skal der ikke gennemføres nyt udbud af rådgiver- og entreprenørydelser.

Projektering og efterfølgende entreprisarbejde vil derfor kunne opstartes omgående med projektstart forår 2014. Kategori B alene vil kunne være færdigudført ultimo 2014. Kategori B og C i sammenhæng vil kunne være færdigudført sommeren 2016.

Det er ikke muligt at angive projektspecifikke milepæle, idet dette projekt er karakteriseret ved at bestå af en række små enkeltbyggesager med hver deres individuelle tidsplan.

Konsekvenser hvis ønsket ikke imødekommes

Såfremt budgetønsket *ikke* vedtages, må det forventes, at en række institutioner indenfor det/de kommende år må opgive at egenproducere maden p.g.a. af køkkenfaciliteter, der er så nedslidte, at de resulterer i påtaler og påbud fra Fødevarestyrelsen og/eller Arbejdstilsynet.

Derudover henledes opmærksomheden mod, at også køkkener, som hidtil er vurderet som velfungerende, begynder at være nedslidte p.g.a. den intensiverede brug, som madordningen har afstedkommet. På sigt må det derfor forventes, at der i de følgende år bliver behov for yderligere anlægsmidler til vedligeholdelse og reovering af eksisterende produktionskøkkener.

14. februar 2014

Overførselssagen 2013-14: Digital daginstitution

Københavns Kommune tog i efteråret hul på udviklingen af "digital daginstitution". Der var tale om et initiativ, som er efterspurgt af såvel institutioner som forældre.

Digitalisering af kommunale ydelser, også i daginstitutioner, er centrale elementer i den fælles offentlige digitaliseringsstrategi og i regeringens velfærdsstrategi. Regeringen og KL har bl.a. sat som mål, at der i 2015 bør være digitale kommunikationskanaler i 90 % af landets daginstitutioner.

Digital daginstitution er en udvikling:

- hvor børnenes nysgerrighed for digitale medier er afsæt for udvikling af digitale kompetencer i en pædagogisk kontekst og barnets it-dannelse
- som sikrer forældrene en tæt kommunikation med kommunen om deres børns udvikling og trivsel
- som gør en lang række opgaver lettere for personale og leder

Mulighederne og visioner i digital daginstitution forudsætter en tidssvarende infrastruktur med højhastighedsinternetforbindelse og et velfungerende trådløst netværk. Anlægsarbejder som pågår og forventes færdige i løbet af 2014, der er tale om etablering af fiberforbindelser til 652 lokationer og opsætning af 3500 "Access Points", som muliggør trådløst internet (wi-fi) til samtlige børn og voksne. Opgaven løses i samarbejde med Koncernservice.

Projektet omfatter såvel kommunale som selvejende daginstitutioner i Københavns Kommune.

Eksekveringsparat?

	JA / NEJ
Udvalgsbehandlet	NEJ
Kan igangsættes uden yderligere udvalgsbehandling	NEJ

Formålet med projektet "digital daginstitution" er at skabe:	Løsningen omfatter blandt andet:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ En fælles kommunikations- og vidensplatform for daginstitutioner ▪ Informationskanaler, som sikrer forældrene en tæt kommunikation om deres børn ▪ En platform, der understøtter de pædagogiske aktiviteter digitalt ▪ Værktøjer, som gør en lang række opgaver lettere for personale, pædagogisk leder og klyngeleder 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Websideinformation om den enkelte daginstitution ▪ Extranet til kommunikation mellem forældre og institution ▪ Redskaber, som letter administrative opgaver, såsom ind- og udkrydsning af børn, menuplanlægning, indkøb m.m. ▪ Digitale faciliteter til det pædagogiske udviklingsarbejde ▪ Intranetkommunikations- og vidensplatform mellem personale, ledelse og forvaltning ▪ Distributionskanal af pædagogisk tilrettelagt materiale til børnene ▪ En tidssvarende infrastruktur med højhastigheds internetforbindelse og et velfungerende trådløst netværk

Tidsplan

Etablering af "digital daginstitution", som var planlagt færdiggjort medio 2014, er delvist finansieret af en budgetbevilling i 2013, men forudsætning for bevillingen i 2013 var, at det resterende af projektet blev finansieret ved overførselssagen 2013/2014. En yderligere bevilling er således en forudsætning for, at projektet kan gennemføres i 2014.

Økonomi

Projektets færdiggørelse er afhængig af, at der tilførtes yderligere 10 mio. kr. Midlerne skal sikre færdiggørelse af anlægsarbejdet i de to sidste områder, implementering og anskaffelse af fælles it-plattform samt en bærbar computer og en iPad pr. institution til observationer

og registreringer. Anskaffelse af supplerende it udstyr er henvist til selvforvaltede midler.

Børne- og Ungdomsforvaltningen vurderer, at et mindreforbrug på projektet "infrastruktur" på 6 mio. kr. med fordel kan benyttes til at dække nogle af udgifterne til projektet. De resterende 4 mio. kr. søges dækket i overførselssagen.

Digital daginstitution	
Planlagt til overførselssag i budgetbevilling 2013	10 mio. kr.
Overførsel af mindreforbrug (fra projektet "infrastruktur") 1)*	- 6 mio. kr.
Ønske til overførselssag 2013/2014 2)*	4 mio. kr.

1)* Budgetforlig 2012 mellem KL og regeringen forudsatte, bl.a. at kommunerne moderniserede deres it-infrastruktur på skolerne. Københavns kommunen har færdiggjort denne opgave, så samtlige skoler har et velfungerende trådløst netværk, der er dimensioneret til 2 "computere" pr. elev. EU udbud og licitationer havde som resultat, at der faktisk er et mindreforbrug 10 mio. kr. En del af dette mindreforbrug foreslås anvendt til samme formål, men i forhold til daginstitutioner.

2)* I den oprindelige sagsfremstilling var der udtryk forventning om en supplerende bevilling på 10 mio. kr. i overførselssagen. Omdisponering af ikke forbrugte midler på skolerne har reduceret dette behov til 4 mio. kr.

Digital daginstitution

Wifi

- Pædagogisk net
- Internet adgang
- KS-samarbejde

Familien

- Pladsanvisning
- Barnets bog
- Sygemelding
- Feriefkrydsning
- Tilmelding til arrangementer m.m.
- Kommunikation

Barnet

- Leg og læring
- Internet
- Brug af pædagogiske programmer
- Forældrekommunikation

Medarbejder

- Intranet/Internet
- Samarbejde
- Læreplaner
- Barnets bog
- Dokumentation
- Pædagogiske observationer m.m.
- Forældrekommunikation
- Ind/ud krydsning

Administration

- Økonomi
- Personale
- Rapportering
- Opgaver
- Kommunikation
- Kapacitet
- Profilering
- LIS

Overførselssagen 2013-14

21. februar 2014

Folkeskolereform

Folkeskolereformen har til hensigt at skabe øget fokus på fx bevægelse. Dette skaber ændrede krav til lokalefunktioner på skolerne.

Funktionsanalysen, som udarbejdes af forvaltningen i løbet af foråret, skal bl.a. beskrive de nødvendige forandringer i de fysiske faciliteter på skolerne, som følge af intensionerne i Folkeskolereformen. Analysens resultater vil munde ud i formuleringen af en fremadrettet anlægsstrategi og evt. et revideret funktionsprogram. Dette fremlægges som grundlag i forbindelse med Anlægsplanen til Budget 15.

På nuværende tidspunkt er der dog allerede kendskab til en udfordring: Teamsamarbejde samt Idrætsfaciliteter, der kan understøtte idræt som prøvefag.

1. Idræt som prøvefag (2.6 mio. kr.)

Når Folkeskolereformen træder i kraft fra skoleåret 2014/15 vil idræt blive et eksamensfag. De fleste skoler vil ikke have de fornødne redskaber til at opfylde kravene idrætsfaciliteter. Redskaber som måtter, skumredskaber, plinte, springbrædder, rullemåtter osv. er mange steder i så dårlig stand, at skolerne ikke kan benytte dem af sikkerhedsmæssige årsager. Mange af de løse redskaber, som skolerne har, er ofte mellem 20 til 30 år gamle, og de anvendes derfor ikke i dag. Vurderingen er, at der i gennemsnit skal bruges ca. 37.000 kr. pr. skole. Til 69 skoler bliver det i alt 2.553.000 kr.

Eksekveringsparat?

	JA / NEJ
Udvalgsbehandlet	NEJ
Kan igangsættes uden yderligere udvalgsbehandling	NEJ

Overførselssagen 2013-14

21. februar 2014

Forundersøgelse af muligheder for medarbejdertilstedeværelse og teamforberedelse

Med ændring af folkeskoleloven og den nye lov om arbejdstid for lærere stilles der nye krav til skolernes fysiske rammer, dvs. bl.a. til medarbejdertilstedeværelse og teamsamarbejde. Pr. 1. august 2014 skal alle skoler være klar til at kunne implementere Folkeskolereformen og loven om lærernes arbejdstid.

Eksekveringsparat?

	JA / NEJ
Udvalgsbehandlet	NEJ
Kan igangsættes uden yderligere udvalgsbehandling	NEJ

Med henblik på, at alle skoler har mulighed for at starte på med folkeskolereformen fra august 2014, blev der i budgettet for 2014 afsat 44,0 mio. kr. til etablering af fysiske rammer for øget medarbejdertilstedeværelse og teamsamarbejde på skolerne og yderligere 2,0 mio. kr. til forundersøgelse af skolernes fysiske muligheder for medarbejdertilstedeværelse og teamsamarbejde.

Beløbet er afsat ud fra følgende præmisser:

- Der skulle skabes et mere ensartet grundlag for medarbejdertilstedeværelse og teamsamarbejde
- Der skulle etableres mulighed for, at mindst 1/3 af medarbejderne (lærere, børnehaveklasseledere og pædagoger ansat på skolen) kan forberede sig samtidig
- De rum, der etableres, forudsættes kun anvendt som arbejdspladser eller til teamforberedelse
- De arbejdspladser, der etableres, skal leve op til retningslinjer i Bygningsreglement og Arbejdsmiljølovgivning
- Der skulle gennemføres en undersøgelse af omfanget af skoler, hvor der var behov for mere omfattende fysiske om- og udbygninger, således at der kunne søges om yderligere anlægsmidler hertil på længere sigt

De 44,0 mio. kr. dækker ikke omfattende tilpasninger af de fysiske rammer. På de skoler, hvor der er behov for sådanne tiltag, vil der være behov for en yderligere forundersøgelse af skolernes fysiske rammer, hvilket dækkes af de 2,0 mio. kr. til forundersøgelser af skolerne.

De 44,0 mio. kr. dækker ikke nødvendigvis fuldt færdige løsninger på længere sigt. Fremadrettet kan der for eksempel være behov for at vurdere, om arbejdspladser til 1/3 af skolernes medarbejdere er tilstrækkeligt og/eller om der er behov for ekstra mødefaciliteter til teamforberedelse. De 2,0 mio. kr. til forundersøgelser af skolerne vurderes ikke at være tilstrækkelige til at udarbejde mere vidtgående analyser af behovet for medarbejdertilstedeværelses og teamsamarbejde. For at kunne beskrive anlægsbehovet og undersøge

alternative scenarier bedes der derfor om yderligere 1,0 mio. kr. til forundersøgelser af skolerne.

Forundersøgelserne af skolerne skal danne grundlag for yderligere anlægsønsker, der kan fremmes i fremtidige budgetforhandlinger.

Overførselssagen 2013-14

6. januar 2014

Business Case Fynshuse – (8,4 mio. kr.)

Borgerrepræsentationen har med vedtagelsen af Budget 2014 besluttet, at Grøndalsvængets Skole skal udbygges med 1 skolespor samt 112 KKFO-pladser. Det foreslås at udvide anlægssagen med yderligere 56 KKFO-pladser, da det vil medføre en væsentlig bedre driftsøkonomi.

KKFO Fynshuse er tilknyttet Grøndalsvængets Skole med i alt 4 grupper. Heraf er 2 grupper i en bygning på skolens matrikel Rørsangervej 29, medens 2 grupper er i et 3. mands lejemål på Rørsangervej 79. Lejemålet har et huslejeniveau på cirka det dobbelte af kommunens egen bygning på skolens matrikel. Lejemålet består af nogle sammenlagte lejligheder. Der er desuden en markant forskel på kvaliteten i de 2 afdelinger, og det er kilde til gentagne klager fra forældre med børn, der har fået anvist plads i nr. 79.

Det foreslås samtidig med skoleudvidelsen af Grøndalsvængets Skole at bygge yderligere 56 KKFO-pladser. Dermed kan det utidssvarende 3. mands lejemål opsiges, og KKFO'en Fynshuse kan samles på én adresse.

Omkostningerne til etablering af de ekstra 56 KKFO-pladser i sammenhæng med skoleudvidelsen opgjort til 8,2 mio. kr. Derudover må forventes udgifter til istandsættelse af det lejede ved fraflytning, anslået 0,2 mio. kr. Samlede omkostninger bliver således 8,4 mio. kr.

Ved at samle driften på én adresse samt opsiges lejemål hos 3.mand opnås en driftsmæssig besparelse på 600.000 kr. årligt. Dette en giver en tilbagebetalingstid på 14 år.

Tidsplan

Hvis midlerne bevilges med overførselssagen 2013-14, vil projektering og udførelse kunne ske som en integreret del af sporudvidelsen af Grøndalsvængets Skole.

Periodisering af anlægsudgifterne

I den følgende tabel er anlægsudgifterne til de beskrevne projekter periodiseret over perioden 2014 til 2017. Af tabellen fremgår desuden, hvor stor en del af udgifterne, der forventes overført til KEjd.

Anlægsudgifter

1.000 kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016	2017	I alt	*
----------------------	------	------	------	------	-------	---

Eksekveringsparat?

	JA / NEJ
Udvalgsbehandlet	NEJ
Kan igangsættes uden yderligere udvalgsbehandling	NEJ

Udvidelse af KKFO'en Fynshuse med 56 pladser						
- Forprojektering	200				200	*
- Anlæg		600	3.400	4.200	8.200	
Anlægsudgifter i alt	200	600	3.400	4.200	8.400	
Heraf til KEjd	180	540	3.060	3.780	7.560	

Note: *-markeringer betyder at bevillingen i 2014 ønskes givet som anlægsbevilling.

Konsekvenser hvis ønsket ikke imødekommes

Såfremt budgetønsket ikke imødekommes, vil konsekvensen være, at ovennævnte problemstilling ikke løses. Dvs. at KKFO Fynhuse fortsættes som en driftstung løsning, hvor der betales en relativt høj husleje for nogle utidsvarende lokaler, som kvalitetsmæssigt ikke modsvarer den nyere halvdel af KKFO'en.

Hvis midlerne eksempelvis først afsættes i forbindelse med budget 2015 må anlægsudgiften forventes at blive større, da projekteringen af sporudvidelsen er startet, og der således skal omprojekteres.

Overførselssagen 2013-14

x. januar 2014

Flytning af 45 fritidshjemspladser fra Børnehuset Bella – (3,0 mio. kr.)

Udvalget besluttede i november 2013, at de 112 nye fritidspladser bevilget i forbindelse med udvidelsen af Brønshøj Skole med 1 spor skal tilknyttes Børnehuset Bella. Således vil matriklen ved Brønshøj Skole komme til at huse institutionens nye pladser samtidig med, at 45 fritidshjemspladser i Bellas nuværende lokaler på anden matrikel ca. 600 m fra skolen bevares.

I lyset af folkeskolereformen, hvor behovet for øget samarbejde mellem skole og fritidsinstitution er en forudsætning, foreslås en flytning af Bellas 45 eksisterende pladser til den nye matrikel, som er placeret ca. 200 m fra hovedskolen. Samtidig kan institutionens dobbelte skoletilknytning ophæves, og Børnehuset Bellas fritidshjemspladser vil herefter udelukkende være tilknyttet Bellahøj Skole.

De flyttede 45 fritidshjemspladser etableres i samme eksisterende bygning, hvor de 112 nye fritidshjemspladser placeres. Denne bygning rummer yderligere areal, som vil skulle istandsættes for at kunne rumme de ekstra 45 pladser.

Tidsplan

Udførelsen sammentænkes med tidsplanen for udvidelsen af Brønshøj Skole

Periodisering af anlægsudgifterne

I den følgende tabel er anlægsudgifterne til de beskrevne projekter periodiseret over perioden 2014 til 2017. Af tabellen fremgår desuden, hvor stor en del af udgifterne, der forventes overført til KEjd.

Anlægsudgifter

1.000 kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016	2017	I alt	*
Flytning af 45 fritidshjemspladser til Brønshøj Skole						
- Anlæg	500	2.000	500		3.000	
Anlægsudgifter i alt						
Heraf til KEjd	500	2.000			2.500	

Note: *-markeringer betyder at bevillingen i 2014 ønskes givet som anlægsbevilling.

Eksekveringsparat?

	JA / NEJ
Udvalgsbehandlet	NEJ
Kan igangsættes uden yderligere udvalgsbehandling	NEJ

Konsekvenser hvis ønsket ikke imødekommes

45 fritidspladser vil fortsat være placeret 600 m fra skolen, og Børnehuset Bellas fritidshjem vil være delt på 2 matrikler.

Overførselssagen 2013-14

19. februar 2014

Nye lokaler til Garagen, Brydes Allé – (2,7 mio. kr.)

Garagen er et tilbud for unge og har - i modsætning til almindelige ungdomsklubber - åbent i dagtimerne. Tilbuddet fungerer som værested både for medlemmer af ungdomsklubben, men også for de af lokalområdet unge, som ikke almindeligvis bruger ungdomsklub. Garagen fungerer som opholdssted i dagtimerne for en gruppe unge mennesker, der har en løs eller ingen tilknytning til arbejdsmarkedet, og som fungerer dårligt i større sammenhænge med andre unge. Garagen er tilknyttet og drevet af klubfællesskabet på Amager. Garagen har p.t. til huse i et 45 m² skur, der er i meget dårlig stand.

For at tilbuddet kan fortsætte, skal de nuværende lokaler erstattes af en permanent pavillonbygning.

Tidsplan

Projektet kan udføres i 2014-15.

Periodisering af anlægsudgifterne

I den følgende tabel er anlægsudgifterne til de beskrevne projekter periodiseret over perioden 2014 til 2017. Af tabellen fremgår desuden, hvor stor en del af udgifterne, der forventes overført til KEjd.

Anlægsudgifter

1.000 kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016	2017	I alt	*
Erstatningslokaler til Garagen						
- Anlæg						
Anlægsudgifter i alt	1.000	1.700			2.700	*
Heraf til KEjd	995	1.390			2.385	*

Note: *-markeringer betyder at bevillingen i 2014 ønskes givet som anlægsbevilling.

Konsekvenser hvis ønsket ikke imødekommes

Tilbuddet kan ikke opretholdes i de nuværende lokaler.

Eksekveringsparat?

	JA / NEJ
Udvalgsbehandlet	NEJ
Kan igangsættes uden yderligere udvalgsbehandling	NEJ

Overførselssagen 2013-14

Smedetoften 14 - Klubfællesskab (15 mio. kr.)

I forbindelse med etablering af klubfællesskabet Smedetoften 12, blev der i budget 2014 afsat midler til at udvide klubtilbuddet i en del af Smedetoften 14. Klubfællesskabet råder over stueetagen, hvilket er tilstrækkeligt til det nuværende antal unge. Da der blev bevilliget midler til Smedetoften 14 i Budget 2014 blev det også drøftet, hvorvidt man skulle anvende resten af den kommunale bygning til et integreret tilbud for nærområdet. Der blev således i budgettet, lagt op til, at der kan etableres et lokalt tværgående tilbud med ekstra funktionaliteter forankret i flere forvaltninger i lokalerne.

Tidsplan

Det er ikke muligt at opstille en præcis tidsplan, da projektet på Smedetoften 14 ikke er konkretiseret endnu. Projektet kan sandsynligvis gennemføres i perioden 2014 til 2016.

Periodisering af anlægsudgifterne

I den følgende tabel er anlægsudgifterne til de beskrevne projekter periodiseret over perioden 2014 til 2017. Af tabellen fremgår desuden, hvor stor en del af udgifterne, der forventes overført til KEjd.

Der er tale om et meget foreløbigt skøn over anlægsudgifterne

Anlægsudgifter

1.000 kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016	2017	I alt	*
Erstatningslokaler til Garagen						
- Anlæg						
Anlægsudgifter i alt	1.000	8.000	6.000		15.000	
Heraf til KEjd	800	6.400	4.800		12.000	

Note: *-markeringer betyder at bevillingen i 2014 ønskes givet som anlægsbevilling.

Konsekvenser hvis ønsket ikke imødekommes

Projektet kan udskydes til B2015, da det ikke er bundent i et behov for kapacitet, og da der er tale om en kommunal bygning, som ikke forventes afhændet p.t.

Eksekveringsparat?

	JA / NEJ
Udvalgsbehandlet	NEJ
Kan igangsættes uden yderligere udvalgsbehandling	NEJ

Overførselssagen 2013-14

6. januar 2014

Forbedring af lydmiljøer i daginstitutioner, fritidshjem og KKFO'er – (5,1 mio. kr.)

Generende støj er det mest fremtrædende enkeltstående arbejdsmiljøproblem hos lærere og daginstitutionspersonale i BUF. I trivselsundersøgelsen scorer disse personalegrupper mellem 2,7 og 2,9 hvilket er signifikant lavere end gennemsnittet på 3,5*. Tallene bekræftes af nationale undersøgelser, hvor de to faggrupper ligger på henholdsvis 1. og 5. pladsen over faggrupper der er udsat for generende støj i deres hverdag. Generende støj nævnes også som en væsentlig begrundelse for både sygefravær og tidlig tilbagetrækning. Desuden foreligger der store undersøgelser, der dokumenterer, at støj og dårlig akustik forringer børns læring og udvikling. Endelig tyder erfaringer på, at generende støj er en væsentlig hæmsko for inklusion børn med særlige behov, f.eks. børn med opmærksomhedsforstyrrelser. En forbedring af lydmiljøer vil således have positiv effekt både for arbejdsmiljø og den pædagogiske kerneydelse.

Børne- og Ungdomsforvaltningen har over de seneste 2-3 år deltaget i projekter, hvor der er sat fokus på problemet. Et af disse, Plads Til Alle på skolefritidsområdet, har dokumenteret endog meget positive erfaringer med forbedring af lydmiljøer, både hvad angår arbejdsmiljø og kvalitet i kerneydelsen. Den foretagne intervention har været en blanding af pædagogiske og organisatoriske tiltag samt forbedringer af den bygningsmæssige akustik. Metoden vil være anvendelig på hele daginstitutionsområdet samt, i modificeret form, på skoleområdet.

Det er implementering af disse resultater, der søges midler til.

Der søges om 5,1 mio. kr., som primært skal gå til akustikforbedrende tiltag. Dertil kan der i begrænset omfang være tale eksternt akustisk rådgivning. Forudsætningen for at institutionerne kan få del i midlerne vil være, at de gennemfører den samme pædagogiske og organisatoriske kortlægning, som deltagerne i Plads Til Alle, samt gennemfører støjreducerende tiltag inden for disse områder. Det er desuden en forudsætning, at der er et dokumenteret akustikproblem. Det vil sige, at støjproblemet er registreret i institutionens APV, og at der er fagligt belæg for, at efterklangstiden er medvirkende årsag til dette.

Det forventes, at de 5,1 mio. kr. vil kunne skabe markante forbedringer på 30- 40 institutioner.

Eksekveringsparat?

	JA / NEJ
Udvalgsbehandlet	NEJ
Kan igangsættes uden yderligere udvalgsbehandling	NEJ

*Tallene er trivselsundersøgelsen 2010. 2013 tallene er umiddelbart ikke sammenlignelige; men generende støj er fortsat et markant problem på både skoler og daginstitutioner.

Periodisering af anlægsudgifterne

Anlægsudgifter

1.000 kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016	2017	I alt	*
Forbedring af lydmiljøer						
- Forprojektering						*
- Anlæg	5.100					*
Anlægsudgifter i alt	5.100					
Heraf til KEjd	0					

Note: *-markeringer betyder at bevillingen i 2014 ønskes givet som anlægsbevilling.

Budgetnotatet har ikke været til udtalelse i KEjd, da udgifterne afholdes af BUF.

Konsekvenser hvis ønsket ikke imødekommes

Ingen.

Fælles indsats for energibesparelser

21. februar 2014

Der ønskes 6 mio. kr. til energibesparende genopretning af de 7-10 dårligst fungerende komfortanlæg (varme- og ventilationsanlæg) i BUF i forhold til indeklimate, energispild og strafafgift. Den samlede årlige besparelse forventes at være 1 mio. kr. årligt fra 2015.

Sagsbehandler
Henrik Nordentoft
Mikkelsen
Ulf Wennerwald

Den 1. januar 2014 etablerede Københavns Ejendomme (KEjd) og Børne- og Ungdomsforvaltningen (BUF) en tværgående samarbejdsorganisation med økonomisk og beslutningsmæssigt råderum på energi- og driftsområdet. Organisationens formål er at skabe bedre samarbejdsformer og realisere dokumenterede besparelser på energiområdet primært gennem optimering af energistyrings- og drifts- og vedligeholdelsesinitiativer i samarbejde med decentrale driftsfolk på skoler og daginstitutioner og relevante afdelinger i KEjd og BUF.

Eksekveringsparat?

	JA / NEJ
Udvalgsbehandlet	NEJ
Kan igangsættes uden yderligere udvalgsbehandling	NEJ

Det er endvidere en målsætning for organisationen at afdække eksisterende barrierer for energibesparelser og medvirke til udvikling af innovative løsninger og organiseringer, der kan understøtte realiseringen af KBH 2025 Klimaplanens ambitiøse mål om samlet 40 procents reduktion af energiforbruget i kommunens bygninger.

Som en særlig indsats ønsker den fælles KEJD/BUF energiorganisation i 2014 at gennemføre energibesparende genopretning af de 7-10 dårligst fungerende komfortanlæg (varme og ventilation) i BUF i forhold til indeklimate, energispild og strafafgift. Dertil søges om 6. mio. kr.

Økonomiske konsekvenser

Investering i de energimæssigt dårligst fungerende komfortanlæg forventes at medføre 10-20 % lavere energiudgifter i de udvalgte bygninger og i alt besparelser for op til 1 mio. kr. fra 2015. For den pågældende skole eller institution svarer det til energibesparelser for 80-200.000 kr. pr. år.

Det foreslås, at besparelserne ikke giver anledning til yderligere budgetreduktioner på de udvalgte skoler og institutioner, men indgår som en del af ledernes effektiviseringsbidrag.

Et tidligere gennemført energioptimeringsprojekt på Kirsebærhavens Skole (finansieret af KEjd's energireoveringsmidler) viste, at genopretning af komfortanlæg og styringen, samt korrekt indregulering af varme- og ventilationsanlæg medførte besparelser for skolen på ca. 20 procent i forhold til skolens energibudget.

Yderligere dokumentation

I marts 2014 gennemgås 10-15 bygningers komfortanlæg (steder med høj strafafgift og stort overforbrug) med henblik på vurdering af det konkrete energibesparelspotentiale ved investering i genopretning, indregulering og optimering. Gennemgangen finansieres af EU's ELENA-ordning (European Local ENergy Assistance). Resultatet af denne gennemgang vil blive vedlagt dette notat som bilag, når det er tilgængeligt.

Problemstilling

År med manglende vedligeholdelsesmidler til andet end akut vedligehold har sat sine tydelige spor på mange af kommunens komfortanlæg og dermed også på energiudgifterne og indeklimaet. Fx har de fleste af kommunens anlæg ikke fået foretaget en hydraulisk indregulering i mange år. Samlet set er vurderingen, at de dårligst fungerende anlæg medfører 10-20 procents øgede energiudgifter. De øgede udgifter skyldes både overforbrug og strafafgifter pga. for lav afkøling af fjernvarmen. Nogle skoler får op til 120.000 kr. i årlig strafafgift fra HOFOR.

Hydraulisk ubalance kan desuden medføre indeklimaproblemer, idet varmen ikke fordeles i bygningen, som den burde. Fx har det på Randersgade, Lykkebo og Kirsebærhavens Skoler bevirket, at nogle lokaler ikke kunne opvarmes til mere end omkring 15 grader på kolde vinterdage.

At foretage en hydraulisk indregulering kræver specialudstyr og særlig uddannelse og kan og skal derfor ikke gennemføres af skolernes og institutionernes egne tekniske medarbejdere.

HOFOR, Hovedstadens Forsyningsselskab har beregnet at BUF årligt betaler over 1 mio. kr. alene i strafafgift pga. for lav afkøling. For hele kommunen drejer det sig om mellem 4-6 mio. kr. årligt.

Løsning

På baggrund af eksisterende registreringer af energiforbrug udvælges de 10-15 bygninger, hvis varme- og ventilationsanlæg har det største energispild og de højeste strafafgifter. Anlæggene gennemgås for fejl og mangler af eksterne energirådgivere, og de 7-10 dårligst fungerende anlæg med størst besparelspotentiale udvælges til genopretning i henhold til rådgivernes anbefalinger.

Genopretningerne gennemføres i samarbejde med bygningernes driftsfolk. For at dokumentere energibesparelserne og sikre, at de forbedrede anlæg virker efter hensigten, vil de tekniske energibesparende tiltag blive koblet med efterfølgende overvågning af forbruget og opfølgning sammen med det tekniske personale på stedet.

Erfaringer viser, at samarbejde, opfølgning og inddragelse af det decentrale driftspersonale er afgørende for at opnå holdbare løsninger.

Den ansvarlige for daglig drift og tilsyn på stedet tilbydes desuden support, vejledning og deltagelse i kompetenceopbyggende aktiviteter ift. drift og tilsyn, energirigtig drift mv. Igennem dette samarbejde vil barriererne for energioptimal drift blive kortlagt og vurderet.

Ud over de energibesparelser, som projektet vil medføre, vil det også give KEJD og BUF værdifulde erfaringer med, hvad der totalt set skal til, før en bygnings varme- og ventilationsanlæg kører optimalt. Konkrete forslag til nye værktøjer, samarbejdsformer og løsninger vil blive udarbejdet og søgt gennemført i prioriteret rækkefølge.

Overførselssagen 2013-14

10. januar 2014

Peder Lykke Skolen – Forbedring af udearealer (2,5 mio. kr.)

Projektet omfatter etablering af et grønt lege- og opholdsområde i Birketinget ved Peder Lykke Skolen. Projektet vil bl.a. åbne skolegården mod omverdenen samt forbedre Peder Lykke Skolens udearealer ved at inddrage en del af Birketinget. Der etableres dels et grønt område, dels indrettes der legeplads og boldbaner. Projektet kan gennemføres uanset om, det senere beslutes at udvide skolen.

Eksekveringsparat?

	JA / NEJ
Udvalgsbehandlet	NEJ
Kan igangsættes uden yderligere udvalgsbehandling	NEJ

Tidsplan

Projektet kan gennemføres i 2014.

Periodisering af anlægsudgifterne

I den følgende tabel er anlægsudgifterne til de beskrevne projekter periodiseret over perioden 2014 til 2017. Af tabellen fremgår desuden, hvor stor en del af udgifterne, der forventes overført til KEjd.

Anlægsudgifter

1.000 kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016	2017	I alt	*
Peder Lykke Skolen – Forbedring af udearealer						
- Anlæg	2.500				2.500	*
Anlægsudgifter i alt	2.500				2.500	
Heraf til KEjd	0				0	

Note: *-markeringer betyder at bevillingen i 2014 ønskes givet som anlægsbevilling.

Konsekvenser hvis ønsket ikke imødekommes

Ingen

21. januar 2014

Sagsbehandler
Jesper Kamstrup

Skoleidrætshal med tilskuerfaciliteter i Ørestad Syd

Henvist til forhandlingerne om Overførselssagen 2013-2014 i forbindelse med budget 2014.

Baggrund

Med budget 2014 er det besluttet, at der i forbindelse med Overførselssagen 2013-2014 tages stilling til evt. etablering af skoleidrætshal tilknyttet den kommende skole i Ørestad Syd.

***

I budget 2014 er der afsat 400,7 mio. kr. (2014 p/l) til den nye 3-sporede skole i Ørestad Syd. Heri indgår en dobbelt gymnastiksal.

Det er sigtet, at skolen skal have en idræts- og bevægelsesprofil.

Det foreslås at afsætte 81 mio. kr. (2014 p/l) til en skoleidrætshal på 3.500 m² med plads til 1.000 tilskuere. Alternativt kan der afsættes 36 mio. kr. (2014 p/l) til en skoleidrætshal på 2.000 m² uden tilskuere.

Projekteringen af den nye skole starter i 2014. Hvis skolen skal projekteres og tegnes som en samlet helhed, hvor idrætshallen er integreret i skolebyggeriet, skal der i Overførselssagen 2013-2014 afsættes midler i 2014 til projektering af skoleidrætshallen. Der skal også tages stilling til, om det skal være den store eller lille model.

Indhold

Beslutning om skoleidrætshaller

Borgerrepræsentationen (BR) besluttede den 13. oktober 2011, at der ved etablering af nye skoler altid etableres en skoleidrætshal, hvis det planmæssigt er muligt. Dette er det ved skolen i Ørestad Syd.

Uanset denne beslutning afsættes der ikke automatisk de midler til skoleidrætshallen ved nye skoler.

Skoleidrætshaller er blandt de mest efterspurgte idrætsfaciliteter i København – både af skole og foreningsliv. Skoleidrætshallen er til gavn for både skole, det lokale idrætsmiljø, foreninger og hverdagsliv.

Skoleidrætshal med tilskuerfaciliteter (stor model)

Idrætshallen på 3.500 m² med plads til 1.000 tilskuere indgår i den lokalplan for Arenakvarteret, som BR vedtog den 20. september 2012.

Eksekveringsparat?

	JA / NEJ
Udvalgsbehandlet	Ja
Kan igangsættes uden yderligere udvalgsbehandling	Ja

Idrætshallen bliver et samlingssted for områdets børn og voksne samt for de stadig flere lokale foreninger og selvorganiserede idrætsaktive.

Der kan fx afvikles større kampe, stævner og opvisninger i hallen. For eliteidrætten vil der være mulighed for TV-optagelse, hvilket er et ønske fra flere holdidrætsgrene. Hallen kan også samarbejde med fx Copenhagen Arena om idrætsevents (træning, opvisningskampe mv.).

For skolen vil hallen give bedre idræts- og forsamlingsmuligheder, da hallen kan bruges til (idræts-)opvisninger, stævner og konkurrencer og dermed rumme vigtige funktioner for en skole med idrætsprofil.

Samtidig indfrier idrætshallen en ambition om en bedre sammenhæng mellem skole og fritidsliv. En ambition, der aktualiseres af folkeskole-reformens fokus på samarbejde mellem skole og idrætsforeninger.

Skoleidrætshal uden tilskuerfaciliteter (lille model)

Alternativt kan der til skolen afsættes 36 mio. kr. (2014 p/l) til en skoleidrætshal på 2.000 m² uden tilskuere og ekstra støttefunktioner.

Heraf er 4,8 mio. kr. til erhvervelse af byggeret til de ekstra 1.200 m².

De økonomiske konsekvenser

Anlæg (stor model)

Det koster 81 mio. kr. (p/l 2014) at opgradere gymnastiksalen (800 m²) til en idrætshal med tilskuere (3.500 m²). Beløbet er inkl. 10,8 mio. kr. til erhvervelse af yderligere byggeret til de ekstra 2.700 m².

Der er erhvervet byggeret til skolen - inkl. den dobbelte gymnastiksal.

Hallen koster 105 mio. kr. (2014 p/l). Skolen bidrager med 24 mio. kr., som er udgiften for anlæg af den dobbelte gymnastiksal (800 m²).

Anlæg (lille model)

Alternativt kan der til skolen afsættes 36 mio. kr. (2014 p/l) til en skoleidrætshal på 2.000 m² uden tilskuere. Heraf er 4,8 mio. kr. til erhvervelse af yderligere byggeret til de ekstra 1.200 m².

Hallen koster 60 mio. kr. (2014 p/l). Skolen bidrager med 24 mio. kr., som er udgiften for anlæg af den dobbelte gymnastiksal (800 m²).

Drift (stor model)

Det forventes, at KFF skal drive idrætshallen. Den årlige driftsudgift er 2 mio. kr. i 2017 (½ år) og 4,0 mio. kr. (2014 p/l) fra og med 2018.

Drift (lille model)

For en skoleidrætshal på 2.000 m² er den årlige driftsudgift 2 mio. kr. i 2017 (½ år) og 2,6 mio. kr. (2014 p/l) fra og med 2018.

Tabel 1a. Anlægsudgifter og afledte serviceudgifter (stor model)

1.000 kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016	2017	*
<i>Anlæg:</i>					
- Forprojektering	1.000				*
- Anlæg (for en hal på 3.500 m ²)		10.000	30.000	40.000	
Anlægsudgifter i alt	1.000	10.000	30.000	40.000	
Heraf til KEjd	995	9.950	29.850	39.800	
<i>Afledte serviceudgifter:</i>					
- Vedligehold og drift				2.000	
Afledte serviceudgifter i alt				2.000	

Note: *-markeringer betyder at bevillingen i 2014 ønskes givet som anlægsbevilling ved budgetårets start.

Tabel 1b. Anlægsudgifter og afledte serviceudgifter (lille model)

1.000 kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016	2017	*
<i>Anlæg:</i>					
- Forprojektering	1.000				*
- Anlæg (for en hal på 2.000 m ²)		4.380	13.130	17.500	
Anlægsudgifter i alt	1.000	4.380	13.130	17.500	
Heraf til KEjd	995	4.358	13.064	17.413	
<i>Afledte serviceudgifter:</i>					
- Vedligehold og drift				2.000	
Afledte serviceudgifter i alt				2.000	

Note: *-markeringer betyder at bevillingen i 2014 ønskes givet som anlægsbevilling ved budgetårets start.

Tidsangivelse

Tabel 2. Tidsangivelse for anlægsprojekt*

	Måned og år
Forprojektering afsluttet	2014-2015
Udbud gennemført	2015
Anlægsbevilling givet	2015
Anlægsbevilling overført til KEjd	2015
Opførelse igangsat	2016
Opførelse afsluttet	Medio 2017
Facilitet ibrugtaget	August 2017

*Dato for ibrugtagning og evt. overførsel af bevilling til KEjd vil indgå i budgetaftalen, og der vil blive fulgt op herpå i anlægsoversigten. Tidsplanen er pt. baseret på et skøn, men følger skolens ditto.

Risikovurdering i anlægsprojekter

Der er ikke nogen risiko forbundet ved en realisering af projektet.

Flere forvaltninger/udvalg

Ja, BUU/BUF medfinansierer skoleidrætshallen, jf. ovenfor, og vil blive udviklet, programmeret og realiseret i samarbejde med BUF.

Tidligere afsatte midler

Nej.

Overførselssagen 2013-14

19. februar 2014

Liggehal til vuggestuen Den Grønne Giraf – (1,4 mio. kr.)

Der søges midler til etablering af liggehal til vuggestuen Den Grønne Giraf i Rådmandsgade på Nørrebro. I dag kører personalet hver dag krybber ud på en veranda, når børnene skal sove og kører dem tilbage igen efter brug. Dette udløser kompensationstimer, som kan undgås, hvis der opføres en liggehal i tilknytning til institutionen. De årlige udgifter til kompensationstimer er på 39.281 kr.

Eksekveringsparat?

	JA / NEJ
Udvalgsbehandlet	NEJ
Kan igangsættes uden yderligere udvalgsbehandling	NEJ

Den eksisterende liggehal er kun på ca. halv størrelse i forhold til behovet og kan kun lige akkurat rumme opbevaring af alle krybberne, når de pakkes tæt sammen. Den daglige gang er derfor at halvdelen af krybberne fragtes ud på terrassen, hvorpå de øvrige bliver omorganiseret for at give fornuftige sove- og arbejdsbetingelser. Hver aften bliver krybberne så pakket tilbage igen, fordi institutionen ønsker at de skal opbevares bag lås.

Dette er en uhensigtsmæssig arbejdsgang og for at lette arbejdsdagen for personalet foreslår BUF, at der opføres en udvidelse af liggehalfunktionen, så den kan rumme samtlige krybber i en velfungerende, fast opstilling. Hallen skal placeres i niveau med den hævede terrasse, så der ikke opstår uhensigtsmæssige niveauforskelle og skal kunne låses af om aftenen. Den vil blive placeret midt på den eksisterende, hævede terrasse men skal udformes, så terrassen stadig kan fungere som det gennemgående bindeled med adgang til alle grupperne.

Periodisering af anlægsudgifterne

I den følgende tabel er anlægsudgifterne til de beskrevne projekter periodiseret over perioden 2014 til 2017. Af tabellen fremgår desuden, hvor stor en del af udgifterne, der forventes overført til KEjd.

Anlægsudgifter

1.000 kr. – 2014 p/l	2014	2015	2016	2017	I alt	*
Den Grønne Giraf						
- Forprojektering						
- Anlæg	1.400				1.400	*
Anlægsudgifter i alt	1.400				1.400	
Heraf til KEjd	1.400				1.400	

Note: *-markeringer betyder at bevillingen i 2014 ønskes givet som anlægsbevilling.

Institutionen vil fortsat få kompensationstimer